

بررسی نقش آموزش و پرورش در پیشگیری از وقوع جرایم دانش آموزان

امیررضا نجفوند دریکوندی^۱، سیده مهدیه نایب پور^۲، علی پور امامی^۳ مرید نیازی^۴، کرم صرفه جو^۵

^۱ دانشجوی کارشناسی پیوسته رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان امام رضا (ع) اندیمشک ، Najafvand1380@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی پیوسته دانشگاه پیام نور دزفول، Mahdiyeh.nayebpor80@gmail.com

^۳ کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی و سرپرست دانشجویی مرکز آموزش عالی امام رضا (ع) اندیمشک ، Aliemami169@gmail.com

^۴ دکترای مدیریت آموزشی و رئیس دانشگاه فرهنگیان اندیمشک ، Aliemami169@gmail.com

^۵ عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان اندیمشک ، Aliemami169@gmail.com

چکیده

دانش آموزان جزو اصلی ترین سرمایه های انسانی هر جامعه محسوب می شوند که نسبت به سایر افراد جامعه بیشتر در معرض بزهکاری قرار دارند. آموزش و پرورش بعد از خانواده مهمترین نهاد اجتماعی است که بیشترین تاثیر را بر بعد روانی آن ها می گذارد. نقش آموزش و پرورش در پیشگیری از جرم و آسیب های اجتماعی بسیار کلیدی و تعیین کننده است و غفلت این نهاد نیز می تواند بستری از تولید جرم و جنایت را در جامعه رقم بزند و باعث انحرافات فرهنگی- اجتماعی شود. همین مداخله نظام آموزش و پرورش برای پیشگیری از وقوع جرایم زمینه های اصلاح و بازپروری را فراهم می کند.

کلید واژه- آموزش و پرورش ، پیشگیری از جرم ، جرایم دانش آموزان.

(الف) کیفی (خاص و عام) و (ب) غیرکیفی (پیش گیری اجتماعی و وضعی) (گل محمدی خامنه، ۱۳۸۴: ۹-۶).

مقدمه

افزایش انواع جرایم و به وجود آمدن شیوه های نوین بزهکاری ، یکی از معضلات جوامع کنونی به شمار می رود. ولی علاوه بر آن، مشکل جدی تری که جوامع با آن مواجه هستند، کاهش یافتن سن بزه کاری و ارتکاب این جرایم می باشد که متأسفانه علیرغم تحقیقات و نظریه پردازی های مختلف، همچنان روند رو به افزایشی را طی می کند و وضع نگران کننده ای ایجاد کرده و جامعه را به چاره اندیشی و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه وادار کرده است (روحانی مقدم و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۹-۱۰۴).

بنابراین با توجه به اهمیت جایگاه نظام آموزش و پرورش در جامعه و کارکرد های آینده ساز آن، به سوی این هدف گام برداشت که به دلیل پیامدهای بسیار ناگوار ناشی از ارتکاب جرم و به ویژه جرایم از سوی دانش آموزان و یا حتی علیه آنان، بهتر است که شعار بهتر بودن و برتری پیشگیری نسبت به مجازات در حوزه سیاست گذاری برای نظام آموزش و پرورش نیز در نظر گرفته شود. چرا که بدیهیست که نهاد یادشده به دلیل ماهیت تربیتی و فرهنگی خود از این امکان برخوردار است که رویکردهای مقابله ای در برابر بزه کاری را به بهترین شکل سامان داده روندهای پاسخ های کنشی به آن را ساماندهی نماید (علی قندی دزفولی، ۱۳۹۹).

دانشمندان و صاحب نظران کشور های مختلف حفظ نیروی انسانی و توسعه آن را خیلی مهم تر از حفظ و توسعه سرمایه طبیعی و سرمایه فیزیکی می دانند. بزرگترین مزیت رقابتی کشورها و سازمان ها، داشتن نیروی انسانی توانمند است. نیروی انسانی مهمترین رکن رشد و توسعه پایدار جوامع محسوب می شود و مطالعات متعدد از جنبه های مختلف به سهم و تاثیر سرمایه انسانی در تحقق اهداف و برنامه های ملی پرداخته است. زمانی نیروی انسانی موجب توسعه و پیشرفت فرهنگی ، اقتصادی و... جوامع می شود که پدیده های بزه کاری و جرم آن را تهدید نکنند. پس یکی از اقدامات مهم دولت ها و سازمان هایی مثل آموزش و پرورش در برنامه های خود مهار و پیشگیری این پدیده هاست. همانطور که میدانید بزه کاری و جرم تهدید کننده اصلی سرمایه انسانی هستند و این یکی از دغدغه های همیشگی دولت ها و سازمان ها می باشد ، زمانی این دغدغه ها خیلی جدی می شود که نوجوانان و جوانان که مهم ترین بخش نیروی انسانی جوامع هستند در معرض بزه کاری و جرم قرار بگیرند .

طبق بند ۸ ماده ۴ قانون ناجا (مصوب ۲۷ تیر ۱۳۹۶) پیش گیری از وقوع جرایم جزو وظایف قضایی ناجا به حساب می آید. در یک دسته بندی ، پیش گیری از وقوع جرایم ، دو نوع است :